

STATEN

Staten styrer kommunen gjennom lover og forskrifter. Mesteparten av pengene kommunen har til rådighet, fastsettes i statsbudsjettet som vedtas av Stortinget.

INNBYGGERNE I BERGEN

Hvert fjerde år er det kommunevalg, og da velger innbyggerne i Bergen kommune politiske representanter til å styre byen. De valgte politikerne utgjør bystyret.

POLITISK NIVÅ

POLITISK NIVÅ

ADMINISTRATIVT NIVÅ

ADMINISTRATIVT NIVÅ

TJENESTENIVÅ

TJENESTENIVÅ

BYSTYRET

Bystyret er kommunens øverste organ og kan sammenliknes med Stortinget. Bystyret velger hvilke partier som skal danne byråd og hvordan byrådet skal lede kommunen. Ordføreren leder bystyret, som består av 67 politiske representanter som møtes en gang i måneden. Bystyret vedtar overordnede mål, prinsipper, strategier og planer for kommunens virksomhet. Bystyret vedtar også kommunens budsjett.

BYSTYREKOMITEENE

Medlemmene i bystyret er delt inn i fire komiteer som hver har sitt spesialområde. Komiteene møtes før det månedlige bystyremøtet for å foreslå hva bystyret bør vedta basert på saksutredninger fra byrådet. Komiteene bestemmer selv hvor omfattende sakene skal behandles. De kan be om tilleggsutredninger og benytte arbeidsgrupper og høringer. De skal også føre tilsyn med kommunens virksomhet hvor byrådet har det løpende ansvaret.

BYRÅDET

Byrådet leder kommunens administrasjon og kan sammenliknes med regjeringen. Byrådet består av en byrådsleder (tilsvarer statsminister) og seks byråder (tilsvarer ministre) som leder hver sin byrådsavdeling i kommunen. To ganger hver uke møtes byrådet for å diskutere, fatte beslutninger eller for å bringe saker videre til bystyret. Byrådet har økonomi-, personal- og fagfullmakter, men fullmaktene er i stor grad delegert videre til administrasjonen i kommunen.

BYRÅDSAVDELINGENE

Byrådsavdelingene kan sammenliknes med de statlige departementene. De er et støtteapparat for den politiske ledelsen, og de skal gjennomføre byrådets politikk. De har også ansvar for underliggende seksjoner, etater/fagavdelinger, resultatenheter og virksomheter hvor kommunen er eier. Byrådsavdelingene ledes av en kommunaldirektør. Kommunen har i dag sju byrådsavdelinger:

Byrådsleders avdeling
Byrådsavdeling for næring, eiendomsforvaltning og samferdsel
Byrådsavdeling for finans, konkurranse og omstilling
Byrådsavdeling for byutvikling, klima og miljø
Byrådsavdeling for helse og inkludering
Byrådsavdeling for barnehage og skole
Byrådsavdeling for kultur, kirke og idrett

BYSTYRETS KONTOR

Bystyrets kontor skal tilrettelegge og bistå med å avvikle møter i bystyret, bystyrekomiteene og øvrige bystyreorganer. Kontoret tilrettelegger for videreutvikling av det politiske styringssystemet og legger også til rette for kommunens representasjon og mottakelser. Kontoret ledes av bystyredirektøren.

SEKSJONER OG KONTOR

Byrådsavdelingene deles ofte inn i mindre enheter, og disse kalles seksjoner og i enkelte tilfeller kontor. Dette gjøres for å synliggjøre hvilke fagområder som hører innunder de forskjellige byrådsavdelingene og hvem som har ansvaret for dem. I noen tilfeller bestemmer seksjonene og kontorene hvem som skal få tilgang til hvilke tjenester. Eksempel: Seksjon for kunst og kultur

RESULTATENHETER

Resultatenhetene utfører tjenester som utgjør kjernevirksomheten i kommunen, for eksempel drift av barnehager, skoler og sykehjem. Resultatenhetene får et budsjett og har selv ansvar for å holde budsjettene. Lederne har vide fullmakter og rapporterer oftest til byrådsavdelingene innenfor sitt virkeområde. Eksempel: Loddefjord skole

VIRKSOMHETER MED KOMMUNALT EIERSKAP

I noen tilfeller kan det lønne seg å organisere kommunal virksomhet slik at den har en løsere tilknytning til kommunen. Kommunen kan da velge en form for eierskap enten for å sikre likeverdige konkurranseforhold med det private eller for å finne mer effektive driftsformer.

KONTROLLUTVALGET

Kontrollutvalget er et politisk utnevnt utvalg som fører løpende tilsyn med kommunen og påser at revisjonen fungerer på en betryggende måte.

KOMMUNEREVISJONEN

Kommunerevisjonen skal på vegne av bystyret føre løpende kontroll med hvordan kommunen forvalter sine tildelte midler og skal påse at kommunen følger loven.

BYOMBUDET

Byombudet tar imot henvendelser fra byens innbyggere og skal påse at kommunen ikke har gjort feil eller urett mot den enkelte innbygger.

ETATER OG FAGAVDELINGER

Virksomheter som er tjenesteytende, omfatter hele byen eller har et særskilt fagansvar, organiseres ofte som etater eller fagavdelinger. Disse kan sammenliknes med de statlige direktoratene. Etatene er underlagt byrådet og skal gi faglige vurderinger og sørge for den daglige driften innen sitt spesialområde. Eksempel: Bergen legevakt

KOMMUNALT FORETAK (KF)

Kommunale foretak er ikke selvstendige selskap, men en del av kommunen. De kommunale budsjettene bestemmer rammene for foretakets virksomhet. Foretaket ledes av et styre og en daglig leder, og de ansatte er kommunalt ansatte. Byrådet kan velge å instruere foretakets styre. Denne organisasjonsformen benyttes som regel når både forretningsmessige og samfunnsmessige hensyn skal ivaretas. Et kommunalt foretak kan ikke gå konkurs. Eksempel: Bergen hjemmetjenester KF

AKSJESELSKAP (AS)

Aksjeselskapet er ikke en juridisk del av kommunen, men en selvstendig enhet. Når kommunen eier eller er deleier i et aksjeselskap, kan kommunen bare gi pålegg til selskapets styre når dette skjer i form av en beslutning fra generalforsamlingen. Aksjeselskapet har dermed større frihet i sin daglige drift enn om det var underlagt de politisk styrte byrådsavdelingene, og det står bedre rustet til å konkurrere med private aktører. Ansatte er ikke kommunalt ansatte, og selskapet kan gå konkurs. Eksempel: Bergen Kino AS

INTERKOMMUNALT SAMARBEID

Flere kommuner kan inngå avtale om å løse oppgaver i fellesskap. Dette gjøres for å samordne ressurser når alle kommunene uansett må løse de samme oppgavene. Samarbeidet ledes av et styre som har begrenset avgjørelsesmyndighet og myndighet til å ta avgjørelser bare i saker som angår virksomhetens drift og organisering. Eksempel: Bergen og Omland Havnevesen

STIFTELSE, MEDLEMSKAP OG UFORMELLE SAMARBEID

Bergen kommune løser ofte oppgaver sammen med andre gjennom stiftelser, medlemslag og mer uformelle strukturer. Disse organisasjonene får tildelt årlig støtte og må rapportere til kommunen. De fleste av disse engasjementene er organisert slik at utbytte ikke kan tas ut. Eksempel: Bergen Reiselivslag